

Meer der Barmherzigkeit Verz. d. Oxf. H. 110, a, 27.

वरुणावास m. Varuṇa's Wohnung d. i. das Meer R. 5, 74, 28.

वरुणावि oder °विस् f. Bein. der Lakshmi: वरुणो वीक्ष्य डुःखार्त-
माविर्भूतास्मि यद्भुवि । वरुणाविरिति ध्यातं नाम तन्मे भविष्यति ॥ Verz.
d. Oxf. H. 76, b, 37. fg.

वरुणिक, वरुणाय und वरुणिलै m. Hypokoristika von वरुणादत् P.
5, 3, 84, Schol.

वरुणेश adj. Varuṇa zum Herrn habend; n. das Nakshatra Çata-
bhishag VARĀH. BRH. S. 13, 22. °देश die Varuṇa zum Herrn habende
Gegend d. i. der Westen GARIT. ÇĀṆGONN. 8.

वरुणेश्वरतीर्थ n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 66, a, 44.

वरुणोद (वरुण + उद् Wasser) n. N. pr. eines Sees MĀRK. P. 56, 6.

वरुणोपनिषद् f. Titel einer Upanishad Verz. d. Oxf. H. 252, a, 8.

वरुण्य adj. von Varuṇa kommend, ihm gehörig u. s. w.: मुञ्चतु मा
शयय्याद्भ्यो वरुण्योडुत RV. 10, 97, 16. सर्वस्माद्वरुणयात्प्रजाः प्रमुञ्चति
ÇAT. BR. 5, 2, 5, 16. 12, 7, 2, 17. रज्जु 1, 3, 1, 14. ग्रन्थि 16. ऋषे यवः 2, 5, 2,
1. 14, 2, 1, 11. श्रोषथो या कृष्टे जायते 5, 3, 2, 8. stehendes Wasser 4, 12,
3, 2, 4, 18. 6, 4, 2, 8. 5, 2, 13.

वरुतर = वरुतर P. 7, 2, 34.

वरुत्र (von 1. वरु) n. Ueberwurf, Mantel UÉÉVAL. zu UNĀDIS. 4, 172.

वरुल = संभक्त UNĀDIVR. im SĀMĀKSHIPTAS. nach ÇKDR.

वरुतर (von 1. वरु) ved. nom. ag. P. 7, 2, 34. Abwehler, Beschirmer
RV. 1, 169, 1. तमिना दाप्रुषो वरुता 2, 20, 2. को वरुत्रा को वरुता 4,
53, 1. ऋभित्तुस्वावतो वरुता 7, 21, 8. रथानाम् P., Schol. वरुत्री P. 7, 2,
34. VS. PRĀT. 3, 77. Schirmerin, Schutzgenie, Bez. gewisser göttlicher
Wesen (sowohl sg. als pl.) RV. 1, 22, 10. 3, 62, 3. 5, 41, 15. 7, 34, 22. 38,
5. 40, 6. VS. 11, 61. 13, 44. ÇAT. BR. 6, 5, 4, 6. TS. 4, 1, 6, 1. होत्रा वै वरु-
त्रयः 5, 1, 2, 2. — Vgl. तृषावत्रत्रि.

वरुत्र्य (wie eben) UNĀDIS. 2, 6, 1) n. Wehr, Schirm, Schild, Obdach
(Synonyme sind शर्मन्, वर्मन्, कृदिस्) = गृह NAIGH. 3, 4. = वेषम् H.
an. 3, 319. fg. MED. th. 21. — RV. 1, 23, 21. भवा वरुत्र्यं गणते भव शर्म 58, 9,
116, 11. 2, 18, 2. 4, 53, 4. 86, 4. त्रायस्व नो ऽवृकेभिर्वरुत्रैः 7, 19, 7. 20, 8,
53, 2. पच्छा सूरिभ्य उपमं वरुत्र्यम् 30, 4. 8, 27, 9. वृहद्वरुत्र्यं मरुताम् 18, 20,
68, 3. 10, 61, 17. VS. 11, 40. MAHĀNĀR. Up. in Ind. St. 2, 96, 2 (= श्रेष्ठ
Comm.). त्रिवरुत्र्य adj. dreifach schirmend: शर्मन् RV. 5, 4, 8. 8, 43, 2. AV.
7, 6, 4. तनूपान RV. 8, 5, 20. कृदिस् 18, 21. अर्धं स्मा नस्त्रिवरुत्र्यः शिवो भव
6, 13, 9. 26, 7. oxyt. Indra VS. 28, 19. TBR. 2, 6, 10, 5. — 2) m. n. eine
am Wagen zum Schutz angebrachte Einfassung AK. 2, 8, 2, 25. H. 758.
H. an. MED. HALĀJ. 2, 294. ऋषयो विततवरुत्र्यः ÇĀṆKH. ÇA. 17, 5, 1. MBH.
3, 14910. 14917. HARIV. 9288. सु° adj. MBH. 5, 5245. 6, 4823. सु° adj.
R. 6, 31, 30. सप्त° adj. BUĀG. P. 4, 26, 2. सप्तधातु° 29, 19. — 3) n. Pan-
zer H. an. — 4) n. Schild (चर्मन्; daher leather, skin bei Wilson) MED.
— 5) Heer BUĀG. P. 9, 10, 20. सुरेतर° 2, 7, 26. Heerde: ऋवि° 1, 18, 13.
Schwarm: मधुत्रत° 3, 28, 28. 8, 8, 24. Menge, Masse: वक्रडात° 5, 2, 14.
— 6) m. der indische Kuckuck (पिक) H. an. — 7) m. Zeit (काल) H. an.
— 8) = निजराष्ट्रक (?) TRIK. 3, 3, 201. — 9) m. N. pr. eines Grāma R.
2, 74, 14. (73, 9 Goar.). — 10) m. N. pr. eines Mannes MĀRK. P. 75, 45.

वरुत्रय m. Führer einer Schaar, Heerführer: देवासुरवरुत्रया: BUĀG.

P. 8, 7, 16.

वरुत्रयश्म् adv. schaaeren-, haufenweise BUĀG. P. 3, 17, 11. 4, 3, 12. 5,
1, 8. 10, 44, 6.

वरुत्रयाधिप m. Heerführer: यद्दनाम् BUĀG. P. 3, 1, 28.

वरुत्रयिन् (von वरुत्रय) 1) adj. a) Schutzwaffen tragend VS. 16, 35. mit
einem Schutzbrett u. s. w. versehen: रथ MBH. 5, 4446. HARIV. 13469.
R. 6, 74, 1. RAGH. 9, 11. सु° R. 6, 86, 4. स° = वरुत्रयिन् HARIV. 2021. —
b) Schirm, Schutz während MBH. 5, 1848. 8, 1524. HARIV. 2592. इन्द्रस्य
गृहाः PĀR. GRĀH. 3, 4. ÇĀṆKH. GRĀH. 3, 4. — c) so v. a. रथवत् (wie die
ed. Calc. liest) zu Wagen sitzend (Gegens. पदातिन्) RAGH. 12, 84. — d)
am Ende eines comp. von einer Schaar von —, von einer Menge von —
umgeben: ललना° von einer Frauenschaar umgeben BUĀG. P. 3, 23, 39.
नीलालक° von einer Menge schwarzer Locken umgeben 20, 31. — 2) f.
वरुत्रयिनी a) Heer AK. 2, 8, 2, 46. H. 746. HALĀJ. 2, 302. MBH. 4, 985. 3,
7447. R. 1, 51, 21. RAGH. 12, 50. 16, 28. ÇIÇ. 12, 77. KATHĀS. 46, 48. °पति
Heerführer BUĀG. P. 8, 15, 23. — b) N. pr. einer Apsaras MĀRK. P. 61, 35. fgg.

वरुत्र्य (wie eben) adj. Schirm —, Schutz während: त्राता शिवो
भवा वरुत्र्यः RV. 5, 24, 1. शर्मन् 46, 5. 8, 47, 10. कृदिस् 6, 67, 2. विश्वानि
वरुत्र्यो मनामहे 8, 47, 3. वचम् 90, 5. प्रुचो वरुत्र्यदेशे (Glosse रमणाय) an
einem geschützten Orte ÇĀṆKH. GRĀH. 1, 3.

वरेज = वरुज P. 6, 3, 16.

वरेण nom. ag. von वरेण्यम् PURUSHOTTAMADHYA bei UÉÉVAL. zu UNĀ-
DIS. 3, 98.

वरेण m. Wespe Wilson nach ÇATĀDH.; vgl. वरेल. — वरेणा H. Ç.
53 wohl fehlerhaft für वरेण्य.

वरेण्य (von 2. वरु; वरेण्य UNĀDIS. 3, 98) 1) adj. wünschenswerth,
liebenswerth; vorzüglich, der vorzüglichste AK. 3, 2, 7. H. 1438. HALĀJ.
4, 4. होतर RV. 2, 7, 6. हत 8, 91, 18. राधम् 1, 9, 5. ऋवम् 5, 22, 3. वसु
6, 16, 33. मद 1, 173, 2. सोम 3, 40, 5. वाज 2, 4. वज्र 8, 13, 7. Bṛhaspati
3, 62, 6. Savitar 5, 81, 2. तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि 3, 62, 10.
Agni 5, 23, 3. यन्मन्यते वरेण्यमिन्द्रं द्युतं तदा भरु 39, 2. वृत्रं जघनो ऋ-
भवद्वरेण्यः 10, 113, 2. der Sonnengott ÇVETĀÇ. Up. 8, 4. विलु MBH. 1, 24,
3, 12930. यः सर्वलोकेषु वरेण्य एकः 3, 655. 13, 1125. 1375 (वरेण्य ed.
Calc.). HARIV. 10408. RAGH. 6, 24. KUMĀRAS. 7, 90. VP. 20. BUĀG. P. 5,
18, 23. 8, 3, 26. 16, 36. 24, 53. MĀRK. P. 78, 4. Verz. d. Oxf. H. 79, a, 19.
21. भिषजा वरेण्यः 187, b, No. 428, Z. 17. नाकासदाम् BHATT. 1, 4. — 2) m.
a) Bez. einer best. Manengruppe MĀRK. P. 96, 45. — b) N. pr. eines Soh-
nes des Bhṛgu MBH. 13, 4146. — 3) f. ऋ Bein. der Gattin Çiva's H.
Ç. 53. वरेणा die Hdschr. — 4) n. Safran RĪĀAN. im ÇKDR.

वरेण्यक्रतु adj. wohlgesinnt, einsichtig: होतर RV. 8, 43, 12. वरेण्य-
क्रतुरूमा देवीरवसे ऊवे 10, 9, 12; vgl. AV. 6, 23, 1.

वरेण्यम्, वरेण्यपति denom. von वरेण्य PURUSHOTTAMADHYA bei UÉÉVAL.
zu UNĀDIS. 3, 98.

वरेन्द्र Bez. eines Theils von Bengalen COLEBR. Misc. Ess. II, 179. Verz.
d. Oxf. H. 87, b, 38 (वा° v. l.). 338, b, 22. 339, b, 36. WASSILJEV 34. वरेन्द्री
TRIK. 2, 1, 7. — Vgl. वा°.

वरेय् werden, freien: य ई वरेति य ई वा वरेयात् RV. 10, 27, 11. वरे-
यम् absol.: यदातं वरेयं सूर्यामुप 85, 15. येषिः सर्वायो पतिं नो वरेयम् 28.